

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2017: tilinpäätösraportointi

Hyvinvointitoimiala

Palvelualue: Perhe- ja sosiaalipalvelut

1 Taloudelliset tavoitteet

1.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2016	TAM 2017	TP 2017
Tulot	20 720	13 798	11 881
Menot	92 177	94 095	94 572
Netto	71 457	80 297	82 691
Muutos-%		-12%	

2 Resurssien käyttö

2.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2016	TAM 2017	TP 2017
Htv	742,3	733,80	740,4
Palkat ja palkkiot		29 264 202	27 939 591
Sijaistus %	65,8 %	65 %	63,5 %
Sairaspoissaolo	3,6 %	3,5 %	3,9 %

3 Tunnusluvut

3.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017	Seuranta- väli
Ehkäisevä terveydenhuolto ja varhainen tuki						
Neuvolat:						
<ul style="list-style-type: none"> kotikäynnit (terveydenhoitajat) lastenneuvolan erityisen tuen tarve (käyntien määrä) 	K/T K/T	1245/ 90% 25%	1391/ 100% 27%	100 % 25 %	87% 11%	6kk kk
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto:						
<ul style="list-style-type: none"> erityisen tuen tarpeen mukainen lisäkäynti (oppilaat, perusopetus) erityisen tuen tarpeen mukainen lisäkäynti (lukio, ammat. oppil.) erityisen tuen tarpeen mukainen käynti (amk) 	K/T K/T K/T	10,2%	11 % 9 % 2 %	18 % 18 % 18 %	13,3% 8,4% 2,4%	kk kk kk
Lapsiperheiden kotipalvelun palveluseteli asiakkaat	K/T	124	243	300	321	kk
Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelitunnit	K/T	7152	12726	13 000	27 584	kk
Neuvolan perhetuen piirissä olevat alle 1-v perheet (% / perheiden määrä)	S/P	5,5%/ 628 kotikäyntiä	17%/813 kotikäyntiä	15 %	6 %/ 545 kotikäyntiä/ 101 asiakasta	vuosi
Hoito- ja palvelutakuut:						
Asetuksen mukaiset terveystarkastukset						
<ul style="list-style-type: none"> Äitiysneuvola (laajat) Lastenneuvola (laajat) Perusopetus (laajat) Terveystarkastus (2. aste: lukio, ammatillinen oppilaitos) Terveystarkastus (amk, ensimmäisen opiskeluvuoden terveystarkastuksessa käyneet) 	S/P S/P S/P S/P S/P	Neuvola laaj. 96,2% 100%	67% 100% 69% 62% 34%	85 % 100 % 98 % 80 % 40 %	93% 66% 81% 70% 25%	6kk 6kk 6kk 6kk 6kk
Psykososiaaliset palvelut						
Kasvatus ja perheneuvola, asiakkaat	K/T	1480	1577	1600	1790	kk
Käynnit	K/T	8613	8833	8900	9399	kk
Jono kasvatus- ja perheneuvola < 19 vrk	S/P	ka 21 vrk	20 vrk	< 21		puolivuosi
Psykologiyksikkö, asiakkaat	K/T	1805	1948	1000	1515	kk
Käynnit	K/T	9480	10628	5000	6271	kk
Jono < 21 vrk	S/P	toteutunut	toteutunut	< 21		puolivuosi
Esi- ja perusopetuksen ja toisen asteen psykologit, asiakkaat	K/T	125	206	1000	1293	kk
Käynnit	K/T	365	556	3000	4314	kk
Opiskelijahuoltolain palvelutakuu: palveluihin pääsy < 7 vrk	S/P	68%	66 %	72 %		puolivuosi

Päihdehuollon asumispalveluiden piirissä olevien asiakkaiden määrä (ostopalvelu), poikkileikkaus:	V	86	109	110	197	kk
• tehostettu palveluasuminen	K/T	26	31	35	42	kk
• palveluasuminen	K/T	29	33	30	37	kk
• tuettu asuminen	K/T	31	45	45	119	kk
Päihdehuollon asumispalveluiden piirissä olevien asiakkaiden määrä (omat yksiköt), poikkileikkaus:	V	189	179	200	192	kk
• tehostettu palveluasuminen/laitosasuminen	K/T	21	20	23	18	kk
• palveluasuminen	K/T	63	70	65	81	kk
• tuettu asuminen	K/T	105	89	112	98	kk
Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden piirissä olevien asiakkaiden määrä (ostopalvelu), poikkileikkaus:	V	429	457	505	509	kk
• tehostettu palveluasuminen	K/T	147	148	145	164	kk
• palveluasuminen	K/T	204	198	200	203	kk
• tuettu asuminen	K/T	78	111	160	142	kk
Avohuollon sosiaalityö						
Lastensuojeluilmoitusten määrä (kumulatiivinen)	K/T	6081	5773	5700	5978	kk
Lastensuojeluilmoitusten kohteena olevien lasten määrä (kumulatiivinen)	V	2668	2634	2600	2887	kk
Lastensuojelun avohuollon piirissä olevat 0-17-vuotiaat lapset (kumulatiivinen (lastensuojeluasiakkuuden määrittely muuttunut 1.5.2015))	K/T	1743	1519	1500	1600	kk
Lastensuojelun perhetyö, palvelun piirissä olevien						
• lastensuojeluperheiden määrä (kumulatiivinen)	K/T	322	324	330	279	kk
• erityistä tukea saavien lasten perheiden määrä (kumulatiivinen)	K/T	..	68	70	66	kk
Shl:n erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä (kumulatiivinen)	K/T	143	421	430	612	kk
Lastensuojelun intensiivistä perhetukea saavien perheiden määrä (kumulatiivinen)		94	97	100	100	kk
Uusien huostaan otettujen lasten määrä (kumulatiivinen)	K/T	54	52	laskeva	65	kk
Toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä (perus, täydentävä, ehkäisevä, kuntouttava) kumulatiivinen (ei pakolaiset/paluumuuttajat)	K/T	9454	9307	4500 (täydentävä ja ehkäisevä)4500 (ei perustoi-meentulotukea)	3 633	kk
Toimeentulotuen eurot (perus, täydentävä, ehkäisevä, kuntouttavan kaikki eri muodot) kumulatiivinen (ei pakolaiset/paluumuuttajat)	K/T	21 592 574	21 292 515	5 000 000	1 713 641	kk

Lastensuojelun palvelutakuut * • lastensuojelun välitön tilannearvio	L/V	toteutuu	toteutunut	toteutuu	toteutuu	puolivuosi
Toimeentulotuen palvelutakuut: • Muu kuin kiireellinen tapaus	L/V	pääsääntöisesti toteutuu	pääsääntöisesti toteutunut	pääsääntöisesti toteutuu	pääsääntöisesti toteutuu	puolivuosi
Pääsy keskustelemaan toimeentulotuesta sosiaalityöntekijän tai -ohjaajan kanssa	L/V	toteutuu	toteutunut	toteutuu	toteutuu	puolivuosi
Sijaishuollon sosiaalityö						
Sijoitettujen huostaan otettujen lasten määrä poikkileikkausajankohtana yhteensä	K/T	372	369	laskeva	380	kk
• omat laitokset	L/V	70	65	laskeva	60	kk
• ulkopuoliset laitokset	L/V	105	94	laskeva	102	kk
• ammatilliset perhekodit	L/V	30	36	nouseva	34	kk
• perhehoito	L/V	167	174	nouseva	184	kk
Sijoitettujen jälkihuollettavien asiakkaiden määrä poikkileikkausajankohtana yhteensä	K/T	22	21	tasainen	21	kk
• omat laitokset	L/V	0	0	tasainen	0	kk
• ulkopuoliset laitokset	L/V	9	12	laskeva	11	kk
• ammatilliset perhekodit	L/V	1	3	laskeva	2	kk
• perhehoito	L/V	12	6	laskeva	8	kk
Avohuollon sijoitukset omiin vastaanottokoteihin (kumulatiivinen)	L/V	63	61	laskeva	65	kk
Avohuollon sijoitukset omiin pitkäaikaislaitoksiin (kumulatiivinen)	L/V	16	18	laskeva	11	kk
Avohuollon sijoitukset päiväystyöperheisiin (kumulatiivinen)	L/V	10	17	nouseva	21	kk
Kiireellinen sijoitus omiin vastaanottokoteihin (kumulatiivinen)	L/V	95	72	laskeva	80	kk
Kiireellinen sijoitus omiin pitkäaikaislaitoksiin (kumulatiivinen)	L/V	12	9	laskeva	9	kk
Kiireellinen sijoitus päiväystyöperheeseen/läheisperheeseen (kumulatiivinen)	L/V	11	..	nouseva	36	kk
Lakkautetut huostaanotot	L/V	16	8	tavoitetta ei aseteta	13	puolivuositittain
Jälkihuollon tukiasumisen piirissä olevien nuorten lkm/ (poikkileikkaus)	S/P	45	47	tasainen	54	kk
Varsinais-Suomen sovittelutoimisto						
sovittelualoitteiden määrä	K/T	630	690	690	1013	kk
Turun seudun tulkkikeskus						

tulkaustuntien määrä	K/T	35875	54 741	35000	44680	kk
käännössivujen määrä	K/T	5274	6115	4000	6674,5	
Koko palvelualueen yhteiset						
Asiakastyytyväisyyskyselyt:						
• kouluarvosana (ka)	L/V	9,0	8,0	9,1	8,5	vuosi
• palvelun arviointi (ka)		4,5	3,9	4,6	4,1	

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

K/T= Kysyntä/tarve

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saataavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus

Palvelualuejohtajan johtopäätökset ja nostot vuoden 2017 osalta:

Palvelualueella tapahtui vuoden aikana merkittäviä muutoksia, joista suurin oli perustoimeentulotuen siirtyminen Kelan palveluksi. Palvelualueella varauduttiin 3 kk:n siirtymäajan toimeentulotuen menoihin ja tuloissa valtionosuuteen. Kustannukset ovat toteutuneet alle 10% budjetoidusta. Tämä vähensi vastaavasti tuloja (perustoimeentulotuen valtionosuus ja pakolaiskorvaukset). Siirron vaikutukset asiakastyöhön eivät vielä vuoden 2017 aikana näkyneet kokonaisuudessaan, koska Kelan asiakasohjaus kuntiin käynnistyi kunnolla vasta aivan loppuvuodesta. Psykiatrian fuusion yhteydessä 1.5. palvelualueelta siirtyi 14 psykologia VSSHP:iin ja asumis- ja päihdepalvelut siirtyvät osaksi psykososiaalisia palveluja.

Toiminnalliset tavoitteet pystyttiin palvelualueella pääasiassa täyttämään. Erityisesti lapsiperheiden kotipalvelun käyttö kasvoi, kun palvelua myönnettiin sosiaalihuoltolain edellyttämällä tavalla tarpeen mukaisesti. Psykososiaalisissa palveluissa kasvatus- ja perheneuvolan sekä psykologein palvelujen saatavuus parani. Koulupsykologeja on erityisesti toisen asteen koulutusreformin jälkeen tarpeeseen nähden liian vähän, mm. kouluterveyskysely 2017 osoittaa tätä. Palvelutarpeen kasvu näkyi sosiaalityön palveluissa, niin lastensuojelussa kuin asumis- ja päihdepalveluissakin. Palvelujen kysynnän ja asiakasmäärän kasvu yhdistettynä palvelurakennemuutosten edellyttämään painotukseen varhaisempaan tukeen myös ostopalveluja apuna käyttäen johti asiakaspalvelujen kustannusten talousarvioylityksiin.

Lastensuojelussa ilmoitukset, lastensuojelun tarve ja uudet huostaanotot lisääntyivät. Nuorten kriisiytyvät tilanteet näkyivät kiirellisten sijoitusten lisääntymisenä, huostaanotetuissa suurin ryhmä olivat 16-17-vuotiaat. Sijoitettavana on ollut psyykkisesti oireilevia lapsia ja nuoria sekä päihteiden käyttäjiä, jolloin joudutaan käyttämään ostopalveluja. Avohuollon sijoituksia kohdistettiin erityisesti pikkulapsiperheisiin. Avohuollon kustannukset kasvoivat, mutta vaihtoehtokustannus sijaishuollossa olisi tätäkin suurempi. Perhehoidon osuus pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista sijoituksista on tavoitteen mukaisesti kasvanut ja se on merkittävä keino sijoitusten kustannusten hallinnassa. Ilmiö on näkynyt myös naapurikunnissa ja muissa suurissa kaupungeissa.

Palvelualue ylitti talousarvionsa 2,3 M€:llä, n. 3%:lla. Palvelukysynnän kasvu yhdistettynä vuoden 2016 tulosten perusteellaja palvelurakennemuutostavoitteiden mukaan laadittuun ostopalvelujen tarpeen vähemiseen perustuvaan talousarvioon johti ylitykseen. Kysynnän kasvu huononsi talouden tilannetta alkuvuonna ennustetusta. Budjettilyitys tuo suuria paineita vuoden 2018 talouden hallintaan. Korjavien toimenpiteiden valmistelu on käynnissä, laajimpana näistä erityisesti avo- ja sijaishuollon toimintaa ja organisaatiota uudistava sosiaalityön systemisen työtavan käyttöönotto, jolla tavoitellaan asiakasprosessien paremmalla hallinnalla oman työn osuuden lisäämistä ja ostopalvelujen osuuden vähentämistä. Asumis- ja päihdepalveluissa käynnistetään asiakasohtaista palvelutasojen arviointia. Tarkemmalla talousanalyysillä tarkennetaan korjausliikkeiden oikeaa kohdentumista. Palvelualue ylitti n. 4 htv:llä henkilöstötavoitteensa; mm sairauspoissaoloja oli ennakoitua enemmän. Palvelutarpeen kasvu lisäsi myös tilapäisen henkilöstön tarvetta.

Palvelualueella käynnistettiin vuoden aikana laaja toiminnallinen ja organisaation muutos. Perhekeskuskehittäminen ja systemisen sosiaalityön työtöteen käyttöönotto ovat osa tätä muutosta. Muutokseen on saatu tukea Lasten japerheiden palvelujen muutosohjelman Varsinais-Suomen hankkeelta Lupa auttaa www.lupaauttaa.fi. Muutostyö on osa sote-valmistelua ja sillä tähdätään maakunnallisesti yhteisiin toimintatapoihin.